

Радиации

Вторник, 11 Юли 2023

ПОВЕДЕНИЕ И ДЕЙСТВИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПРИ АВАРИЯ В АЕЦ И ТРАНСГРАНИЧЕН ПРЕНОС НА РАДИОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА

Опасност от радиоактивно замърсяване може да възникне вследствие на радиационна авария, трансграничен пренос или нарушаване на мерките за безопасност при работа с източници на йонизиращи лъчения. В АЕЦ се извършва непрекъснат радиационен контрол и се предприемат изключително строги превантивни мерки за недопускане на аварии. Осъществява се обмен на информация чрез международната агенция по атомна енергия /МААЕ/ към ООН, подписани са двустранни спогодби между съседни страни за уведомяване и оказване на помощ. Вероятността от възникване на авария в атомна електроцентрала е сведена до възможния минимум. Това се отнася както за нашата атомна електроцентрала в Козлодуй, така и за АЕЦ в други страни.

АЕЦ Козлодуй е на около 360 км., а АЕЦ Черна вода -Румъния на около 100 км., т.е. град Добрич не попада в 30-километровата зона около АЕЦ. При евентуални аварии в някоя от тези АЕЦ съществува реална опасност от **радиоактивно замърсяване**. Разработени са аварийни планове и разчети и са предвидени средства за индивидуална защита. При радиационна обстановка хората може да получат облъчване от радиоактивното замърсяване: външно при престояване в замърсен район и вътрешно чрез вдишване на радиоактивен прах чрез въздуха, както и чрез хранителните продукти и водата. Аварийното планиране не означава реална опасност, а готовност на държавните институции и на кризисните екипи за осъществяването на организационни, инженерно -технически, радиационно -хигиенни и лечебно профилактични мерки. При повишена радиоактивност съществува опасност за хората, но защитата от радиоактивно облъчване е възможна. Специализираните държавни органи предвиждат мерки за ограничаване на вредните последици за населението, а за изпълнение на указанията при всяка конкретна ситуация е необходимо да имаме предварителни познания.

Мерките за защита и правила за поведение на населението при повишена радиоактивност включват:

1. Поведение и действие на населението в 30-километровата зона на АЕЦ, в първите часове след аварията. При възникване на радиационна авария, с опасност за населението то ще бъде уведомено своевременно. Сигналът се подава чрез локална сиренна система в 30-километровата зона, Българското национално радио, Българската национална телевизия и други средства. При получаване на сигнал за радиационна авария:

Имайте готовност да бъдете евакуирани. За целта следете подаването на съответния сигнал. Поставете в полиетиленови пликове документи за самоличност, пари, лекарства, носими ценности, комплект връхни дрехи, храна за две три денонощия, питейна вода.

Консумирайте само трайни и консервирани продукти.

Ограничете излизането от дома си, ако това е наложително използвайте противопрахови маски от памучно -марлени превръзки.

След оповестяването на населението за опасността от радиоактивно замърсяване стриктно да се следят и изпълняват указанията на компетентните органи. Незабавно се пристъпва към укриване в противорадиационни укрития /ПРУ/, херметизация на жилищни, работни и други обществени помещения. Тя се осъществява с подръчни средства, като прозорците се уплътняват с дунапрен, тиксо или други залепващи ивици. Между черчетата се поставят възглавнички от плат, памук, хартия, дунапрен. На външните врати и прозорци отвън може да се поставят найлонови завеси. Проветряването трябва да става в тихо и спокойно време и чрез съседни помещения, а не пряко с околния въздух. Да не се създават условия за течение.

Важна съставна част от защитата на населението е йодната профилактика - приемането на таблетки калиев йодит. Това е необходимо, защото през ранния период /до осмото денонощие/ най-уязвимия

орган е щитовидната жлеза, вследствие действието на йониращото лъчение. Към йодна профилактика се пристъпва само след щателна оценка на обстановката и по изрично указание на органите на министерството на здравеопазването. **Не пийте самоцелно йодна тинктура. Самоцелната употреба на йод води до рак .**

За сега все още не съществуват индивидуални средства за защита, които да задържат радиоактивните лъчения и да защитават човека от външно облъчване. Така, че под индивидуални средства за защита трябва да се разбират тези, които предпазват дихателните органи и кожата от радиоактивен прах. За защита на дихателните органи се използват респиратори и противогази или пък подръчни средства като памучно-марлена маска, памучни кърпи и други. След пребиваване на открито свалете обувките си и връхните дрехи и ги приберете отделно.

Спазвайте правилата за лична хигиена.

Следете информацията за обстановката по радиото и телевизията. Изпълнявайте точно указанията на компетентните органи. При получаване на сигнал за евакуация:

- изключете електрическата, газовата, водопроводната мрежа, загасете печките, затворете вратите и прозорците и спуснете пердетата, вземете със себе си най-необходимото.

- евакуацията с личен транспорт до пункта за специална обработка ще се разрешава само, ако предварително ви е даден специален евакуационен пропуск.

- не вземайте домашни животни, затворете добитъка и оставете в оборите вода и храна за 2-3 дни. Ако е необходимо животните ще бъдат евакуирани допълнително от съответните органи.

- в пунктовете на границата на 30-километровата зона, ще получите указания за мястото на процедурата по настаняването ви.

2. Поведение на населението извън 30-километрована зона на АЕЦ, както и на населението в зоната, в случай, че не е наложително извършване на евакуация.

- спазвайте лична хигиена;

- измивайте ръцете си, старателно, особено преди хранене, къпете се всекидневно. Дишайте през носа, а при излизане на вън през маска или навлажнена кърпа. При влизане в жилището трябва да събуете обувките и да свалите дрехите, съхранявайте ги отделно. Не допускате замърсяване на вашето жилище;

Деца трябва да останат в къщи до изясняване на обстановката. Затворете прозорците и добре ги уплътнете, проветрявайте само при тихо време и то чрез прозорец, на който сте поставили в 3-4 пласта тензук или друго парче плат. Не метете и не тупайте, почиствайте ежедневно с влажна кърпа. При ползване на прахосмукачка, изходящата струя трябва да се филтрира допълнително през влажна кърпа. Изпирайте често дрехите и спалното бельо, не сушете дрехи на открито. Хранителните продукти съхранявайте в плътно затворени съдове, следете указанията и конкретните мерки за кулинарната им обработка.

Когато сте на открито:

- не предприемайте излети и разходки сред природата. Ограничете пътуванията, особено по черни и прашни пътища. Необходимо е често да се мият улиците и тротоарите. Не метете двора, оросявайте със струя вода тревните площи и обливайте пътеките около къщата си. Не сядайте на тревата и другите зелени площи. Не се къпете в открити водоеми.

Обработка на хранителните продукти и вода:

Не консумирайте хранителни продукти, за които е обявена временна забрана. За предпочитане е да използвате наличните консервирани и други трайни хранителни продукти. Ако се налага пренасяне на храни, поставете ги в найлонови торби.

Запазването на хранителните продукти да става в мазета, затворени килери и ниши или в херметически затварящи се съдове. Обработвайте и пригответе храните в затворени помещения. Изключете от менюто си листниковите зеленчуци и млякото. Сравнително по-безопасни са оранжерийните плодове и зеленчуци, морковите, картофите, птичето месо, както и океанската риба. Използвайте сухото мляко за ежедневното меню на децата.

Замърсените хранителни продукти, които не подлежат на термична обработка, консумирайте само след обилно измиване с вода и допълнително изкисване за 24 часа. При готвенето обезкостете и нарежете месото на парчета до 70 грама, накиснете го във вода за 24 часа и изхвърлете водата. Сварете месото и изхвърлете първия бульон.

Вода за питейни и домакински нужди да се взема само от закрити и контролирани и разрешени водоизточници.

Мерки за опазване на животните и селскостопанската продукция.

През първия период на високо замърсяване, животните да не се извеждат от оборите, да се преустанови пашата, а храненето да става с навлажнени концентрирани или с груби фуражи. Боксовете и другите закрити помещения да се измиват ежедневно с вода. Останалите на открито сено и други фуражи да се ползват след отстраняване на горния слой /10-15 см/.

Добитите през периода фуражи да се складират за около два месеца. Реколтата да се събира във възможните най-късни агротехнически срокове.

За намаляване степента на замърсеност на растителните суровини, спазвайте конкретните указания на компетентните органи за обработването на продуктите и сроковете за използването им.

ПРИ НЕОБХОДИМОСТ ЗВЪНЕТЕ НА:

Община град Добрич, Оперативен дежурен по Общински съвет за сигурност:

Телефон 058/602 724; телефон/факс 058/605 624

Единен Европейски телефон за спешни повиквания:

Телефон 112

Областна администрация Добрич, Оперативен дежурен по Областен съвет за сигурност:

Телефон 058/601 517

**Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ Добрич - МВР,
Оперативен дежурен в Оперативен център**

Телефон 058/ 622112

Телефон 058/ 658/100